

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/202/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114224396
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1114224396.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Milana Chalupku v právnej veci žalobcu: W.. I. T., L. XX.XX.XXXX, P. J. E. L., I. X, proti žalovaným: 1/ Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. so sídlom v Bratislave, Štefánikova 27, IČO: 00 682 420, 2/ W.. B. J., L., C. X, D. T. G. Ú. N. G. S..D.. D. D. E. P.L., Y. XX, W.: XX XXX XXX, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 5. apríla 2018 č.k. 16C/154/2014-223 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach **potvrzuje**.
Žalovaným priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1/Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal určenia, že Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 02.05.2011, ktorý realizovala žalovaná 1/ vo vzťahu k spoločnosti GLOBAL PROGRES, a.s. na základe Úverovej zmluvy č. XXXXX-XXXX uzatvorenej dňa 06.04.2009 v znení jej Dodatkov a Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo dňa 02.05.2011, ktorý realizovala žalovaná 1/ vo vzťahu k spoločnosti GLOBAL PROGRES, a.s. na základe Úverovej zmluvy č. XXXXX-XXXX uzatvorenej dňa 06.04.2009 v znení jej Dodatkov, je neplatné. Konanie voči žalovanému 2/ zastavil pre späťvzatie žaloby. Žalovanej 1/ voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, žalovanému 2/ voči žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2/Vychádzal zo zistenia, že žalovaná 1/ ako veriteľ so spoločnosťou GLOBAL PROGRES, a.s. ako dlžníkom uzavrela dňa 06.04.2009 Úverovú zmluvu č. XXXXX-XXXX, ktorá bola zmenená Dodatkom č. 1 zo dňa 18.06.2014, Dodatkom č. 2 zo dňa 06.07.2014 a Dodatkom č. 3 zo dňa 13.07.2009. Úver bol poskytnutý za účelom spolufinancovania prevádzkových potrieb. V súlade s článkom III. bod 3.1 Úverovej zmluvy bol úver zabezpečený blankozmenkou č. XXXXX-XXXX a č. XXXXX-XXXX vystavenou žalobcom, pričom spôsob vyplnenia blankozmenky bol určený v Dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke č. XXXXX-XXXX a Dohode o vyplňovacom práve k blankozmenky č. XXXXX-XXXX. Veriteľ, žalovaná 1/ listom zo dňa 02.05.2011 vyzvala dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s. na zaplatenie sumy vo výške 110.975,66 eur v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ktoré bolo spoločnosti GLOBAL PROGRES, a.s., dlžníkovi oznámené.

3/Žalovaná 1/ ako veriteľ so spoločnosťou GLOBAL PROGRES, a.s. ako dlžníkom uzavrela dňa 06.04.2009 i Úverovú zmluvu č. XXXXX-XXXX, ktorá bola zmenená Dodatkom č. 1 zo dňa 18.06.2014, Dodatkom č. 2 zo dňa 06.07.2014 a Dodatkom č. 3 zo dňa 13.07.2009. Úver bol poskytnutý za účelom financovania oprávnených nákladov projektu klienta s názvom "Obstaranie a modernizácia technického, technologického a mechanizačného vybavenia objektov rastlinnej výroby - pastevne, skladu a baliarne šampiónov". V súlade s článkom III. bod 3.1 Úverovej zmluvy bol úver zabezpečený blankozmenkou č. XXXXX-XXXX a č. XXXXX-XXXX vystavenou žalobcom. Spôsob vyplnenia blankozmenky bol určený v Dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke č. XXXXX-XXXX a Dohode o vyplňovacom práve k

blankozmenky č. XXXXX-XXXX. Veriteľ, žalovaná 1/ listom zo dňa 02.05.2011 vyzvala dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s. na zaplatenie sumy vo výške 204.856,94 eur v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ktoré bolo dlžníkovi oznámené.

4/Žalobca namietal, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo uskutočnené v rozpore s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže sa jedná o neurčitý právny úkon, ktorý je ex lege neplatný. Úverová zmluva č. XXXXX-XXXX zo dňa 06.04.2009 bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. List zo dňa 02.05.2011 vo veci vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru - výzva na zaplatenie je jednostranným adresovaným právnym úkonom, ktorý musí spĺňať podmienky ustanovené pre právne úkony v Občianskom zákonníku. List zo dňa 02.05.2011 však neobsahuje skutkové vymedzenie dôvodov ako napr. použitie úveru na iný ako dohodnutý účel, zánik zabezpečenia úveru a pod. a neobsahuje ani právne zdôvodnenie vyhlásenia predčasnej splatnosti, žiadnym výkladom nemožno určiť porušenie povinnosti ustanovenej v Úverovej zmluve, ktoré viedlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Predmetný list obsahuje len "nakoľko došlo z Vašej strany k porušeniu podmienok úverovej zmluvy, dňa 29.04.2011 kompetentný orgán Záručnej a rozvojovej banky a.s. vyhlásil úver vyplývajúci z predmetnej úverovej zmluvy za predčasne splatný". Podmienka určitosť právneho úkonu je, aby ktokoľvek t.j. nie len zmluvné strany, bol objektívne schopný rozpoznať účastníkov, obsah a predmet právneho úkonu. Úverová zmluva žalovanej 1/ umožňovala aby pri splnení konkrétnych skutkových a právnych podmienok v súlade s článkom VIII. Úverovej zmluvy pristúpila k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, tieto skutkové a právne podmienky však musia byť z dôvodu ich preskúmateľnosti uvedené v rozhodnutí o stanovení predčasnej splatnosti úveru. V prípade, že tomu tak nie je, je takýto prejav vôle neurčitý a teda absolútne neplatný. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je v zmysle článku VIII. Úverovej zmluvy viazané na splnenie jednej z vymenovaných podmienok. Z listu zo dňa 02.05.2011 nie je možné vyvodiť, na základe ktorých konkrétnych ustanovení úverovej zmluvy bolo rozhodnutie vydané. Žalovaná 1/ len konštatuje porušenie podmienok úverovej zmluvy, pričom neudáva dôvody, ktoré sú podkladom pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a teda Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je neplatné z dôvodu, že je neurčité a nepreskúmateľné. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je neplatné tiež z dôvodu, že ho uskutočnili neoprávnené osoby resp. osoby, ktoré ho uskutočnili nepreukázali, že boli štatutárnym orgánom poverení zastupovať žalovaného v danej veci. Z textu listu žalovanej 1/ zo dňa 02.05.2011 vyplýva, že sama žalovaná rozlišuje medzi vyhlásením predčasnej splatnosti úveru a Listom zo dňa 02.05.2011, o ktorom tvrdí, že je platným právnym úkonom, keď v liste je uvedené "nakoľko došlo z Vašej strany k porušeniu podmienok úverovej zmluvy, dňa 29.04.2011 kompetentný orgán SZRB vyhlásil úver vyplývajúci z predmetnej úverovej zmluvy za predčasne splatný". Vyhlásenie bolo realizované v iný deň nedefinovateľným subjektom. V zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je vo vzťahu k spoločnosti GLOBAL PROGRES a.s. právne neúčinné, keďže nebolo adresátovi nikdy doručené t.j. dlžník sa nemohol s prejavom vôle veriteľa oboznámiť a zaujať k nemu stanovisko.

5/K naliehavému právnemu záujmu a aktívnej legitímácii žalobca uviedol, že určovací žaloba je preventívneho charakteru a má miesto tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Žalobca je vystaviteľom blankozmenky, ktorou bol úver zabezpečený. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru oprávnilo žalovanú 1/ doplniť chýbajúce náležitosti blankozmenky, ktorú v súčasnosti uplatňuje v konaní o námietkach na Okresnom súde Bratislava V vedenom pod sp. zn. 1CbZm 8/2014. Je zrejmé, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru má priamy vplyv na právne postavenie žalobcu. Žalovaná 1/ uplatnila vyplnenú blankozmenku na súde návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu zo dňa 27.08.2013 doručenom súdu dňa 09.09.2013. Po podaní námietok súd začal osobitné súdne konanie, konanie o námietkach, pričom v tomto konaní súd posudzuje iba námietky smerujúce proti návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu týkajúceho sa predloženej blankozmenky. Zmenkový súd neposudzuje kauzu vystavenia zmenky, nezaoberá sa platnosťou úverovej zmluvy resp. vyhlásením predčasnej splatnosti úveru a teda námietky v zmenkovom konaní nemôžu smerovať proti platnosti právnemu úkonu. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru spôsobuje zmenu samotnej zmluvy a v konaní na Okresnom súde Bratislava V sp. zn. 1CbZm/8/2014 nie je možné prejudiciálne posúdiť neplatnosť Vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a k zodpovedajúcej náprave možno dôjsť jedine žalobou o určenie čím je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

6/Žalovaná 1/ žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť, vzhľadom k tomu, že právny úkon žalovanej 1/, ktorého určenia neplatnosti sa žalobca domáha, spĺňa všetky náležitosti platného právneho úkonu. Vyhlásenie predčasnej splatnosti oboch úverov bolo platné a účinné. Žalobca ako predseda predstavenstva spoločnosti GLOBAL PROGRES a.s. podpísal dňa 06.04.2009 Úverovú zmluvu č. XXXXX-XXXX a Úverovú zmluvu č. XXXXX-XXXX, na základe ktorých boli tejto spoločnosti poskytnuté

peňažné prostriedky v celkovej výške 431.600,- eur. Žalobca rovnako podpísal i všetky dodatky k týmto úverovým zmluvám. Klient spočiatku splácal úver riadne a včas, v roku 2011 sa dostal do omeškania a bol vyzvaný žalovanou na zaplatenie dlžnej sumy listom zo dňa 14.03.2011, ktorý prevzal dňa 18.03.2011 a v liste bol zároveň upozornený, že nesplácanie predmetných úverov sa považuje v zmysle uvedených úverových zmlúv za porušenie podmienok týchto zmlúv a banka je oprávnená konať v zmysle čl. VIII bod 8.1 t.j. požadovať splatenie úverov jednorázovo pred termínom splatnosti. Bol tiež vyzvaný na zaplatenie omeškaných splátok do 5 dní od doručenia listu. Žalobca bol v intenzívnom kontakte so žalovanou 1/ ohľadom riešenia nesplácania predmetných úverov s tým, že žalobca informoval žalovanú o tom, že dňa 11.04.2011 bol vyhotovený reštrukturalizačný posudok. V zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii musel byť podaný návrh na začatie reštrukturalizačného konania na súd do 11.05.2011, inak stráca platnosť. Z uvedeného vyplýva, že žalobca si musel byť vedomý, že žalovaná pristúpi k predčasnej splatnosti a mal tiež vedomosť o dôvodoch vyhlásenia predčasnej splatnosti, ktoré v zmysle ustanovenia článku VIII bod 8.1. úverových zmlúv boli - klient v dohodnutom termíne neuhradí splátku istiny alebo úroku, alebo neuhradí poplatky, resp. istinu úveru a/ alebo príslušenstvo úveru uhradí po lehote splatnosti alebo uhradí iba časť pohľadávky s príslušenstvom a tiež dôvod, že bol podaný návrh na vyrovnanie, reštrukturalizáciu alebo vyhlásenie konkurzu na majetok klienta. Vzhľadom k tomu žalovaná 1/ považovala tvrdenia žalobcu o tom, že absolútne žiadnym výkladom nemožno určiť porušenie povinnosti ustanovenej v úverovej zmluve, ktoré viedlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úverov za nepravdivé, účelové s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti za plnenie svojich záväzkov. List žalovanej 1/ zo dňa 02.05.2011 - vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru - spĺňa všetky náležitosti platnosti právneho úkonu, je z neho jasné a zreteľne vyvoditeľné, že týmto úkonom žalovaná 1/ oznamuje, že na základe konkrétnej úverovej zmluvy a jej konkrétneho porušenia došlo k podmienkam SRZB k vyhláseniu predčasnej splatnosti. Uvedený list má informatívny charakter a vznikol na základe rozhodnutia kompetentného orgánu banky, bol podpísaný osobami, ktoré boli štatutárnym orgánom žalovanej splnomocnené na podpisovanie takýchto písomností - viď pripojené poverenie zo dňa 01.02.2011 na podpisovanie zamestnancov žalovanej a poverenie zo dňa 16.05.2012, kedy bolo toto poverenie zrušené. V zmluve o úvere žalobca ako štatutárny orgán klienta a žalovaná, ako zmluvné strany dohodli, za akých podmienok môže žalovaná vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Nedohodli sa, čo má takéto jednostranné rozhodnutie obsahovať, či má obsahovať aj presné skutkové vymedzenie prípadu porušenia zmluvy, teda neboli dohodnuté žiadne jeho náležitosti ani dôsledky vyplývajúce z toho, že rozhodnutie žalovanej nebude niektoré náležitosti obsahovať. Ide o platný právny úkon, nakoľko z neho vyplýva jasne čo ním chcela žalovaná prejavovať a aké dôsledky z toho vyplývajú pre klienta. Tento právny úkon je platný, urobený určite a zrozumiteľne. Žalovaná ďalej poukázala na skutočnosť, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti právnych úkonov, nakoľko pohľadávky z oboch úverových zmlúv by boli už v súčasnej dobe po splatnosti i keby nedošlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úverových pohľadávok. Na spoločnosť GLOBAL PROGRES a.s. bol dňa 29.04.2011 vyhlásený konkurz a vyhlásením konkurzu sa v zmysle zákona stávajú všetky pohľadávky splatné. Žalovaná ako veriteľ v konkurznom konaní neočakáva v dôsledku priebehu speňažovania majetku v konkurze žiadny výťažok. Žalobca podal žalobu tri roky po zákonnej splatnosti oboch úverov, pričom v čase od oznámenia predčasnej splatnosti úverov až do podania žaloby nenastala žiadna skutočnosť, ktorá by odôvodňovala vznik naliehavého právneho záujmu. Iba fakt, že žalovaná pristúpila k vymáhaniu pohľadávok voči žalobcovi na základe vystavenej zmenky, nemôže byť zákonným dôvodom pre podanie určujúcej žaloby.

7/Žaloba žalobcu bola podaná na súd za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale súd konal podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, nakoľko z citovaného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že v prebiehajúcim konaní sa uplatní tzv. princíp okamžitej použiteľnosti novej právnej úpravy, teda po nadobudnutí účinnosti Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016, sa v konaní postupuje podľa novej právnej úpravy.

8/Súd uznesením č.k. 16C/154/2014-118 zo dňa 19.07.2016 rozhodol podľa § 83 Civilného sporového poriadku tak, že pripustil, aby z konania vystúpil intervenient (vedľajší účastník) na strane žalovanej a podľa § 79 Civilného sporového poriadku pripustil pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovanej, a to ako žalovaného 2/ - W.. B. J., správca konkurznej podstaty úpadcu GLOBAL PROGRES a.s. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.08.2016.

9/Pred začatím pojednávania vo veci samej žalobca podaním doručeným súdu dňa 05.04.2018 vzal žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu späť. Súd konanie voči žalovanému 2/ podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku zastavil.

10/Podľa žalovanou 1/ predloženým prehľadom stavu pohľadávky č. pôžičky XXXXX, bola spoločnosť GLOBAL PROGRES a.s. ku dňu 27.04.2011 v omeškaní s úhradou istiny 46.886,30 eur 281 dní, s

úhradou úrokov 1.197,15 eur 87 dní, s úhradou sankčných úrokov 410,69 eur 87 dní. Podľa žalovanou predloženým prehľadom stavu pohľadávky č. pôžičky XXXXX, bola spoločnosť GLOBAL PROGRES a.s. ku dňu 27.04.2011 v omeškaní s úhradou istiny 37.994,91 eur 281 dní, s úhradou úrokov 1.970,78 eur 87 dní, s úhradou sankčných úrokov 336,89 eur 87 dní.

11/Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 31R/1/2011 zo dňa 05.10.2011 vo veci povolenej reštrukturalizácie dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s. zastavil reštrukturalizačné konanie dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s., začal konkurzné konanie a vyhlásil konkurz na majetok dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s. a ustanovil správcu W. B. J..

12/Súd prvej inštancie po vyhodnotení vykonaného dokazovania a po právnom vyhodnotení veci dospel k záveru, že žalobe žalobcu na určenie neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru zo dňa 02.05.2011 vo vzťahu k spoločnosti GLOBAL PROGRES, a.s. na základe Úverovej zmluvy č. XXXXX-XXXX a na určenie neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru zo dňa 02.05.2011 vo vzťahu k spoločnosti GLOBAL PROGRES, a.s. na základe Úverovej zmluvy č. XXXXX-XXXX nie je možné vyhovieť a súd preto žalobu žalobcu zamietol. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo okrem iného o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Vyhlásenie predčasných splatností úverov, ktorých neplatnosti sa žalobca domáhal, považoval súd za právnu skutočnosť a teda prípustnosť takto podanej žaloby môže byť založená len osobitným predpisom čo znamená, že je prípustná vtedy, ak by takéto oprávnenie žalobcovi vyplývalo z osobitného právneho predpisu. Inak povedané žaloba o určenie neplatnosti je žalobou podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku a preto súd musí ako predpoklad jej prípustnosti skúmať, či osobitný právny predpis pripúšťa, aby súd o takomto určení právnej skutočnosti vôbec rozhodoval. S ohľadom na § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého tento platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, ak nie je ustanovené inak, pričom žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku vrátane jeho prechodných ustanovení nevylučuje z aplikácie na konania začaté pred jeho účinnosťou citovaný § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (napríklad na rozdiel od ustanovení o sudcovskej koncentrácii, predbežnom prejednaní vecí a popretí skutkových tvrdení protistrany podľa § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bolo potrebné aj v prejednávanej veci posudzovať žalobu o určenie neplatnosti Vyhlásení predčasnej splatnosti oboch úverov z hľadiska jej prípustnosti osobitným predpisom v súlade s § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Žaloba, ktorou sa domáhal žalobca určenia neplatnosti vyhlásení predčasnej splatnosti totiž nie je formulovaná ako žaloba na určenie, či tu právo je alebo nie je (v tom prípade by postačovalo preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení), ale je formulovaná ako žaloba o určenie právnej skutočnosti (neplatnosti), ktorej prípustnosť môže byť založená len osobitným predpisom. V tomto prípade však zo žiadneho osobitného predpisu nevyplyva výslovná možnosť napadnúť platnosť vyhlásení žalovanej 1/ o predčasnej splatnosti úverov žalobou o určenie ich neplatnosti. Takýto výklad § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku súdom je odôvodnený aj obsahom dôvodovej správy k citovanému ustanoveniu § 137 Civilného sporového poriadku.

13/Žalobcom požadovaný petit nebol možný ani podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania žaloby, nakoľko návrhom na začatie konania bolo možné uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie, len ak bol preukázaný naliehavý právny záujem. Podmienkou rozhodnutia o určovanom návrhu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku bolo preukázanie naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Určovací návrh má spravidla preventívny charakter a jeho účelom je poskytnúť ochranu práva žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Žalobca v priebehu konania odôvodňoval naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti Vyhlásenia predčasnej splatnosti úverov tým, že k zodpovedajúcej náprave môže dôjsť jedine určovacou žalobou, nie je možné žalovať priamo na plnenie a škodlivý následok právneho úkonu nebol k dnešnému dňu dokonaný. Posúdenie neplatnosti vyhlásenia ako prejudiciálnej otázky v rámci zmenkového konania nie je možné a vyhlásenie bude mať vplyv aj na iné právne vzťahy založené Úverovou zmluvou, najmä bude mať vplyv na právny vzťah medzi žalovaným 1/ a 2/, ktorý nie je účastníkom zmenkového konania. Vyslovením absolútnej neplatnosti oboch vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa odstráni stav právnej neistoty žalobcu spočívajúci v otázke rozsahu jeho záväzkov voči žalovanej 1/ a môže byť podkladom pre ďalšie riešenie prípadných sporov vzniknutých v súvislosti s uvedenými zmluvami. V prejednávanej veci mal však súd za to, že žalobca nesplnil podmienku v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, keď nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobcom podaná žaloba nijakým spôsobom nerieši spornosť vzťahu strán sporu, nakoľko ak by aj súd na jeho základe určil neplatnosť Vyhlásenia predčasnej splatnosti úverov, čo však nie je možné,

právne postavenie žalobcu by sa nezmenilo a k žalobcom tvrdenému odstráneniu právnej neistoty by nedošlo, nakoľko pohľadávky a záväzky spoločnosti GLOBAL PROGRES a.s. (úpadcu), ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, teda i pohľadávky s predmetných úverových zmlúv, sa podľa § 46 ods. 1 Zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii považujú nesplátne pohľadávky a záväzky úpadcu od vyhlásenia konkurzu za splátne a teda pohľadávky žalovanej 1/ z uvedených úverových zmlúv by boli už v čase podania žaloby žalobcom i bez vyhlásenia predčasnej splatnosti úverov žalovanou 1/ splátne. Konkurz na majetok dlžníka GLOBAL PROGRES, a.s. bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 31R/1/2011 zo dňa 05.10.2011.

14/O nároku na náhradu trov konania žalovanej 1/ rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď žalovaná bola v konaní plne úspešná. Súd však žalovanej 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalovanej 1/ žiadne trovy konania nevznikli. O nároku na náhradu trov konania žalovaného 2/ rozhodol podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď žalobca vzal žalobu voči žalovanému 2/ späť bez uvedenia dôvodu a teda zastavenie konania procesne zaviniť žalobca. Žalovaný 2/ tak má nárok na plnú náhradu trov konania.

15/Proti tomuto rozsudku v žalobe vyhovujúcej časti a v časti týkajúcej sa náhrady trov konania žalovaného 2/ podal včas odvolanie žalobca. Nesúhlasil so záverom, že žaloba o určenie neplatnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úverov ako právnej skutočnosti nie je prípustným prostriedkom ochrany práva žalobcu, bol názoru, že naliehavý právny záujem, ktorý je podmienkou rozhodnutia o určovacej žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP preukázal. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov, napadnuté rozhodnutia majú bezprostredný a priamy vplyv na neho ako zmenkového dlžníka žalovanej 1/, keď žalobca na zabezpečenie poskytnutých úverov podpísal blankozmenky, na ktoré žalovaná 1/ doplnila chýbajúci dátum splatnosti v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve blankozmenky zo dňa 6. 4. 2009. Bol toho názoru, že po vyhlásení konkurzu, hoci sa nesplátne pohľadávky stali splatnými, je potrebné rozlíšiť, či ku splatnosti pohľadávok žalovanej 1/ došlo na základe napadnutých vyhlásení žalovanej 1/ alebo na základe vyhláseného konkurzu. Keďže zmenka je prísne formálny cenný papier, je dôležité, aby dátumu splatnosti na zmenke bol doplnený správne, k čomu v danej veci nedošlo. Súd prvej inštancie sa nesprávne stotožnil s tvrdením žalovanej 1/, ktorá ako veriteľ bez riadneho, zrozumiteľného a určitého špecifikovania dôvodov jednostranne listom zo dňa 2. 5. 2011 vyhlásila predčasnú splatnosť oboch úverov poskytnutých dlžníkovi. Súd prvej inštancie neustálil dátum, kedy mala skutočne nastať splatnosť úverov poskytnutých dlžníkovi. Nakoniec žalobca namietal, že postupom súdu prvej inštancie, ktorý napriek žiadosti právnej zástupkyne o odročenie pojednávania za účelom výsluchu žalobcu vec prejednal, došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolateľ preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne, aby napadnutú časť rozsudku zmenil a žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

16/Žalovaná 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorých určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva. Taktiež poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, v zmysle ktorého naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný za situácie, ak už bola podaná žaloba na plnenie sporného záväzku. Vzhľadom na skutočnosť, že prebiehajú súdne konania začaté na základe žalôb žalovanej 1/ zo dňa 9. 9. 2013, predmetom ktorých je zaplatenie zmienek vystavených žalobcom, nie je a nemôže byť na strane žalobcu daný naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení neplatnosti právnych úkonov, nakoľko ide o otázku, s ktorou sa ako predbežnou vyporiadajú súdy v rámci preskúmania nárokov uplatnených žalovanou 1/ voči žalobcovi v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/8/2014 a 3CbZm/219/2014.

17/Odvolací súd prejednal vec podľa § 380 Civilného sporového poriadku bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

18/Odvolací súd mal po preskúmaní veci za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP). Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutej časti rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje. Žalobca v odvolaní iba opakuje skutočnosti, ktoré uvádzal už v konaní pred prvoinštančným súdom a ktoré tento súd dostatočne zohľadnil pri rozhodovaní o veci samej, námietky žalobcu nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutej časti rozsudku.

Odvolačiemu súdu potom neostalo, než rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej žalobe vyhovujúcej časti, z hľadiska jeho vecnej správnosti potvrdiť, podľa § 387 ods. 1 CSP, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

19/Ustanovenie § 137 CSP obsahuje demonštratívny výpočet druhov žalôb, pričom doterajšiu právnu úpravu (§ 80 O.s.p.) pomerne výrazne modifikuje. Nová koncepcia je zakotvená v písmenách c) a d) tohto ustanovenia, kde sa rozlišuje klasická určovací žaloba podľa písm. c) (napr. o určenie vlastníckeho práva alebo určenie, že určitá vec patrí do dedičstva, a pod.) a žaloba o určení právnej skutočnosti (napr. určenie neplatnosti zmluvy) podľa písmena d). Písmeno c) tohto ustanovenia vychádza z doterajšieho ustanovenia § 80 písm. c) OSP, no s obmedzením, podľa ktorého naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Právnu skutočnosťou (§ 137 písm. d/ CSP) je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Najčastejšími právnymi skutočnosťami závislými od vôle sú zmluva, odstúpenie od zmluvy, skončenie pracovného pomeru výpoveďou a pod. Zákonodarcu uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mŕňajú sa účelu žaloby určovacej. Takáto žaloba je prípustná len v prípade, ak jej existenciu predpokladá osobitný predpis. Ako zákonodarcu ďalej v dôvodovej správe uvádza, medzi osobitné predpisy podľa písmena d) ustanovenia patria napríklad Zákonník práce, zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a pod. Novinkou je tiež ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorého sa od 1. januára 2018 spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

20/Určovací žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemožno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi účastníkmi musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Určovací žaloba by tiež mala byť zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Skutočnosť, že žalovaný uplatňuje proti žalobcovi majetkový nárok zo zmluvy, nezakladá sama osebe naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení neplatnosti zmluvy, z ktorej by sa mal tvrdený nárok odvíjať. Naliehavý právny záujem nie je daný ani v prípade žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu, ak otázka jeho platnosti má povahu otázky prejudiciálnej vo vzťahu k inej právnej otázke (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. novembra 2008, sp. zn. 5 Obdo 10/2008).

21/Odvolačí súd zdôrazňuje, že určovací žaloba má charakter preventívny a slúži na eliminovanie stavu ohrozenia práva, resp. neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Naliehavý právny záujem na určení je daný aj vtedy, ak je síce možné k zodpovedajúcej náprave dospieť aj inak, ale prostredníctvom určovacej žaloby možno dosiahnuť nápravu, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi účastníkmi. Žalovaná 1/ v súdnej veci vyplňovacie oprávnenie udelené jej dohodou zmluvou o vyplňovacom práve k blankozmenke využila a do blankozmenky chýbajúce údaje doplnila, v tomto štádiu, teda po vyplnení blankozmenky, sa dlžník môže brániť proti povinnosti zmenku zaplatiť už len námietkami podľa čl. 1, § 10 alebo § 17 zmenkového zákona.

22/Pojednávanie sa môže odročiť len na základe rozhodnutia súdu, a to bez návrhu strany alebo na návrh strany. V obidvoch prípadoch môže byť pojednávanie odročené len z dôležitých dôvodov. Súd môže bez návrhu strany odročiť pojednávanie napríklad pre neprítomnosť predvolaných osôb, ak je ich účasť nevyhnutná, alebo z dôvodu podľa § 181 ods. 4 CSP, prípadne ak potrebuje vykonať ďalšie dôkazy (pozri aj § 182 CSP), môže tak urobiť aj z iných dôvodov na strane súdu (napr. práceneschopnosť konajúceho sudcu). Súd môže rozhodnúť o odročení pojednávania aj na návrh strany. Tento návrh môže byť stranou podaný pred pojednávaním alebo aj počas prebiehajúceho pojednávania. Ak je návrh na odročenie pojednávania podaný pred pojednávaním, pojednávanie môže byť odročené len vtedy, ak sú kumulatívne splnené dve podmienky. Prvou je, že pre nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie sú dané dôležité dôvody, druhou, kumulatívne splnenou, je to, že nemožno od strany alebo jej zástupcu spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. V danom prípade bola vec meritórne súdom prejednaná za účasti právnej zástupkyne žalobcu na pojednávaní dňa 5. apríla 2018 po opakovanom odročení pojednávania, z obsahu zápisnice žiadna žiadosť právnej zástupkyne o odročenie pojednávania za účelom výsluchu žalobcu nevyplýva, postupom súdu prvej inštancie teda nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

23/Rozhodnutie o náhrade trov konania skončeného zastavením (pri procesnom zavinení) upravuje ustanovenie § 256 ods. 1 CSP. V prípade späťvzatia žaloby v zásade platí, že zastavenie konania zaviniť žalobca, ktorého preto bude zaťažovať náhrada trov konania. Ak sa však vzala späť žaloba, ktorá

bola podaná dôvodne, pre správanie žalovaného, vtedy je povinný uhradiť trovy konania žalovaný. V danom prípade žalobca vo svojom späťvzatí žaloby voči žalovanému 2/ zo dňa 4. apríla 2018 súdu prvej inštancie žiadny dôvod takéhoto postupu neoznámil, nebol tak žiadny dôvod pre iné rozhodnutie súdu o nároku žalovaného 2/ na náhradu trov konania.

24/Odvolací súd žalovaným, ktorí i v odvolacom konaní dosiahli plný úspech, priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

25/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).